

Hans Hästbacka:

FÖRE DET STORA SNÖFALLETT!

se sid. 2-3

HAMMAS- PROTEESIT

Erikoishammas-
teknikolta

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Soita ja varaa aikasi!

20 v.
alalla

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

TERVE POHJANMAA!

396

TERO
SULKAKOSKI

- Pelastustoimi
- Terveys- ja hoiva
- Reuna-alueet turvattava

FÖRE DET STORA SNÖFALLET

S trax före vintersolståndet vistades jag några dagar på skäristugan i Norrnäs. Merparten av snön som fallit tidigare i december hade smält bort på marken medan isen var helt snöfri och låg mörk och vattenblank när jag kom ner till stugsundet och blickade ut över den mörka isen. Isen hade samma hotfulla mörker som vårisen och jag tvekade inför överfarten av sundet med sparkstötting.

Men samtidigt kom Carola och Thor-Leif som bor på fastlandssidan av sundet året om. "Isen håller nog", sa Thor-Leif, "jag har mätt tjockleken i dag utanför vår brygga och där är isen tjugo centimeter tjock". Och visst höll isen, hårdfrusen kärnis som det var frågan om. Några dagars töväder med smältande snö tår inte på en sådan is under midvintern då solen inte kommer åt att fräta sönder isen ovanifrån.

Utan mankemang tog jag mig över på den blanka och våta isen, en idealisk skridskois för den som gärna rör sig i skärgården på skridskor eller ger sig ut på långtur med de vindsnabba

färdmedlen. Och hal var isen så man fick hålla fast sig i sparkstöttingen för att inte halka omkull i den skymmande eftermiddagen. Det är lite märkligt att tänka sig nu då isarna ligger gömda under en halv meter snö sedan det stora snöfallet på julafonsdagen. Det var ett snöfall som heter duga, sällan inträffat, sällan upplevt.

Redan fyra på eftermiddagen hade mörkret sänkt sig över skärgården. På stugtomten var det dock lätt att hitta utan ficklampa tack vare snön som låg kvar på stigarna mellan stranden och stugan, mellan stugan, vedlidret och utedasset. Som vita långsmala ormar vindlade stigarna på stugtomten fram medan blåbärsriset och lingonriset stod som mörka bärder längs stigarna.

Inomhus spred den dubbla öppna spisen värme och ljus i stugan. På det stadiga och långsträckta stugbordet lyste fyra kronljus och på det ena fönsterbordet två kronljus till. Vi har ingen elektricitet på skäristugan trots att alla andra stugagare i sundet har låtit dra el till sina stugor. Varför för-

störa stämningen på skäristugan med elström? Och så är ju elen inte gratis i något avseende och leder också till allehanda elapparater som gott kan hållas hemma på fastlandet, för att inte tala om TV och datorer som förändrar en skäristugan totalt, till det sämre om man nu inte bor längre tider på stugan och sköter sitt jobb därifrån. Då är elen nödvändig.

Skäristugan är till för avkoppling under enkla förhållanden; mumlande brasor och ostört läsande om kvällarna, kortare och längre strövtåg på isen och skärgårdsland, vedhuggning och enkel matlagning.

På andra sidan sundet lyste gnistrande juldekorationer kring ett nybyggt hus som är gjort för året-om-boende, det fjärde året-om-boende-huset i sundet. Det såg onekligen märkligt ur med alla de gnistrande julljusen i olika färger kring det nybyggda huset. När jag på lördagskvällen gick ner till stranden och spanade av hela sundet kunde jag räkna till sju stugor där belysningen var på. Det är inte bara de fastboende i

Norkfladshuset på ön Grytskär har en gång i tiden tjänat fäbodlivet i Norrnäs skärgård.

Eldarna i den dubbla öppna spisen i skäristugan både värmer och lyser upp.

Infrusen snö hade skapat vackra mönster i Norkfladans is.

sundet som njuter av att bo vid sundet, även andra stugägare passar på att komma ner till sundet över veckoslutens bara vädret är skapligt och föret gott på skärvägen. Med hjälp av elströmmen kan man hålla en grundvärme i stugan som snabbt får sin trivselvärme från elden i järnspisar och öppna spisar.

En trevlig fågelobservation dyker upp i minnet från den första kvällen på skäristugan. I den mörknande skymningen mellan klockan 15 och 16 satt en sparvuggla och visslade entonigt på andra sidan sundet. Sparvugglan är vår minsta uggla, liten som en domherre, och hålbyggare som de flesta andra ugglor. Gärna sitter den och visslar in höst- och vinterkvällar innan det är dags att knyta sig för natten eller innan det är dags att börja den nattliga jakten. Sparvugglan är ganska flexibel när det gäller dygnet, ofta i farten på dagarna under vinterhalvåret om den jagar småfåglar eller så aktiv under natten om den slår sig på möss- och sorkjakt. Får den lilla ugglan tag i många byten lagrar den bytena i en fågelholk eller i ett gammalt hackspettbo och utnyttjar de förhoppningsvis frusna fåglarna och smågnagarna längre fram under vintern och i början av häckningen på våren.

Följande dag var lika mild och grå som den föregående dagen, med endast ett svagt nordvästligt vinddrag på förmiddagen. Den vinden kom att växa till sig under dagens lopp och blåste sedan friskt på kvällen och under natten. Samtidigt som vågornas brus på Grytskärs västliga strand växte till sig och sände sin rytmiska vågmusik in i skärgården. Det är ett härligt ljud att lyssna till de gånger det hörs under vistelsen på skäristugan. En skön signaturmelodi!

Det fina och lugna vädret lockade ut mig på en lite längre vandring på de

spegelblanka isarna, bort till den stora skärgårdsön Grytskär med sina omväxlande skogar och alla sina intressanta djur. Det blanka isföret krävde en viss försiktighet men vandringen på isen bjöd på fina vyer med blankis mellan mörka skärgårdsstränder och en gråmulen himmel med ljusa revor i allt det grå. Här och var stack stenar och klippor fram ur isen som brutits sönder mot uppstickande stenar och klippskalor nära vattenståndet sjunkit.

När jag tvärade över en höjd på östra sidan av ön för att komma raka vägen över till den stora sjön Norkfladan inne på ön stötte jag på färska legor och klövavtryck från både vitsvanshjortar och älgar. Älglegorna var fläckvis gulfärgade av alla parasiterande älgflugor på huden. Lätt är det inte att vara älg om man har pälsen och huden full av älgflugor som biter hål på huden för att sörpla i sig av det framsipprande blodet, som föder både de vuxna älgflugorna och larverna som växer till sig inne i honorna och faller färdigt förpuppade ner på marken och snön.

På sjön Norkfladan var isen lika slät, hal och våt som isen mellan skärgårdslanden. Dessutom var den ställvis fläckad och strimmad av infrusen snö som skapade fina mönster i den hårdfrusna och genomskinliga isen. På den blanka isen syntes också spåren efter räv och utter som hade korsat sjön i början av månaden när isen var snötäckt och lättgången. Ja, räv- och utterspåren fanns inte kvar i original. De skönjdes bara som svaga upphöjningar i isen och syntes nästan bara i snett motljus då det var möjligt att se de frusna tassavtrycken som skapade långa spårlöpor på isen.

Norkfladan delas i en östlig och en västlig del av en lång udde, Skomarsudden eller Raddin, mestadels lövskogsbevuxen och ett kärt tillhåll för både

rådjur, vitsvanshjort och älg. På udden finns också en av de gamla fäbodar som ännu på 1900-talet tjänade fäbodlivet, så sent som in på 1960- och 1970-talen. Norkfladshuset heter den gamla fäboden, väl omskött av en av sina ägare och nyligen grundligt renoverat. Den nya och träljusa brädlåningen lyste fram fäboden i glänta den står och på den spegelblanka isen syntes fäboden lika tydligt. Fint att spillror av det gamla fäbodlivet kan bevaras på det här sättet och berätta sin tysta historia om flydda tider i skärgården.

Jag fortsatte min vandring från Norkfladshuset i västnordvästlig riktning, genom risiga och tätvuxna granskogar och in bland vindiskade tallar på Idgrund som naturligt nog är en del av västra Grytskär tack vare landhöjningen. På Idgrund vindlar sandiga hjortstigar fram bland tallarna. Tydligen har havet en gång i tiden spolat upp sand och grus vid Idgrund och bildat dagens tallbevuxna åssträckningar.

Här bland normala tallar, helt intill en av hjortstigarna, står en stor, vidkronad och gammal tall. Den har tydligt vuxit upp ensam på platsen för hundra år sedan eller längre tillbaka i tiden. Jag återupptäckte den gamla och vildvuxna tallen förra hösten under en vandring på ön. Nu besöker jag gärna det aktningsvärda och åldrande trädet på nytt för att få se det, fotografera det och känna dess personlighet och storhet. Det finns motsvarande träd, gamla och vildvuxna med stor personlighet, här och var i skogarna. De är ovärderliga där de växer både för skogen och för den som vallfärdar till dem. Låt dem leva och stå kvar så länge de lever.

Text och foto: Hans Hästbacka

253

**Anna-Lena
Ahlnäs**

Klinisk avancerad sjuksk. HYH
Klinisen asiantuntija YAMK

262

**Patrik
Ehnström**

Läkare
Lääkäri

263

**Sture
Erickson**

Pol.mag., pensionär
Valtiot.maist., eläkeläinen

264

**Lisbeth
Fagerström**

Professor
Professori

268

**Hans
Frantz**

Pol.lic.
Valtiot. lis.

274

**Rasmus
Hautala**

Biochemist
Biokemisti

276

**Matilda
Hellström**

Studerande
Opiskelija

279

**Sandra
Högström**

Sjuksk., högre YH-studerande
Sairaanhoitaja, YAMK-opisk.

Nära dig
KANDIDATER FRÅN VASA
VÄLFÄRDSOMRÅDESVAL 23.1.2022 · FÖRHANDSRÖSTNING 12–18.1.2022
ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

**Johan
Kullas**

Företagare
Yrittäjä

285

**Ramieza
Mahdi**

Sjukskötare
Sairaanhoidija

291

**Anne
Salovaara-Kero**

Direktör, närläändevedvårdare
Johtaja, omaishoitaja

304

**Monica
Sirén-Aura**

Administrativ föreståndare
Hallinnollinen johtaja

306

**Sari
Somppi**

Regiondirektör, mag. i psyk.
Aluejohtaja, psyk. maisteri

311

**Joakim
Strand**

Stadsfullm.ordf., riksdagsled.
Kaup.valt. pj. kansanedustaja

312

**Eva-Maria
Strömholm**

Sjukskötare, pol.mag.
Sairaanhoidija, valtioita.maist.

313

**Frans
Villanen**

Studerande
Opiskelija

320

Lähellä sinua

EHDOKKAITA VAASASTA

ALUEVAALIT 23.1.2022 · ENNAKKOÄÄNESTYS 12–18.1.2022

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

SFP RKP

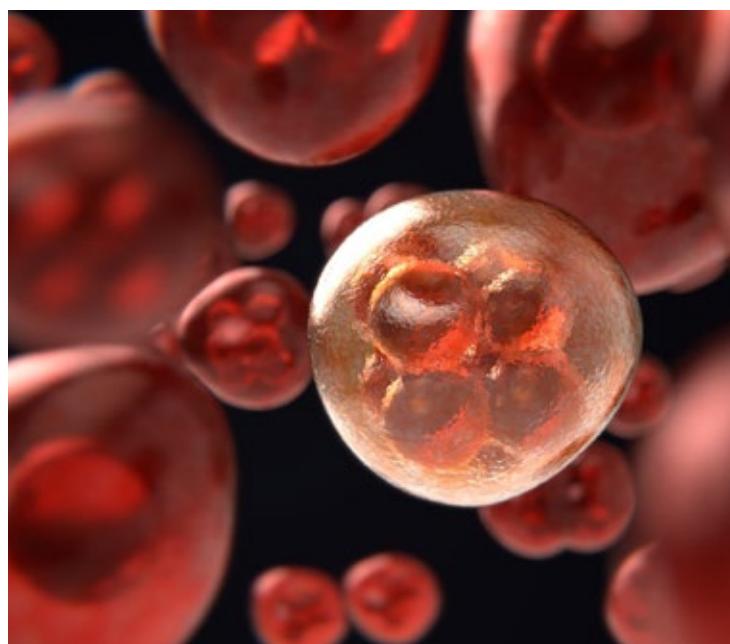
Tuleeko fuusioenergia sittenkin kohta!

Viimeiset 50 vuotta on fuusioenergia – loputon määrä energiaa ilman ympäristöhaittoja ainakaan säteilyn osalta – ollut tavoitteena mutta toteutus on aina lykätty 20 vuotta eteenpäin.

Nyt tilanne näyttää aidosti muuttuvan. Kohta käynnistyy ITER Euroopassa jossa on tavoitteena saada enemmän energiaa tuottettu kuin mitä siihen ladataan.

Neuvostoliitossa aikanaan matemaattisten mallinnusten pohjalta kehitetty ns TOKAMAK ratkaisu on edelleen johtavassa asemassa kun etsitään toteutusmallia. ITER kuuluu myös niihin.

Lisäksi ovat kiinalaiset juuri onnistuneet saavuttamaan 120 milj astetta kuumuutta ja pitämään kuumuus hallitussa tilassa 1056 sekuntia. Maailmanennätys!

Maalaisjärjelle on hyvä muistuttaa että fuusioprosessissa aine muuttuu energiaksi. Vedyn muunnokset deuterium ja tritium tässä tapauksessa yhdistyvät heliumiksi jolloin pieni osa aineepitoisuudesta muuttuu energiaksi. Kun 1 gr vetyä muuttuu energiaksi se jo vastaa Hiroshiman pommin energiamäärää.

Nyt siis koelaitokset jo tähtäävät läpimurtoon tämän vuosikymmenen aikana.

Epigenetik blir allt aktuellare

När generna upptäcktes har världssamfundet orienterat sig mot en logik där generna är utslagsgivande för individens beteenden, prestationer osv. Omgivningen som mänskan lever i har fått allt mindre roll och betydelse relativt sett och definitivt inte alls i fråga om avkommans ärvda egenskaper.

Så kom då första studien som gällde svältande mammor under kriget i Holland och deras barn. Studien tydde på att miljöbelastningen satt sina spår i arvet.

Sedan har studie på studie kommit och nu talar man redan om epigenetik dvs mer än genetik/ över genetiken. En klar miljöfaktor som ändrar funktionerna för generna hänger ihop med sk metylation dvs att en molekyl de facto utanför DNA strängen kopplar på eller av genens funktion. Och detta kan alltså gå i arv.

Det spännande är att det nu finns studier som påvisar starka epigenetiska funktioner i hjärnan. Det senaste (se Elsevier/Biological Psychiatry) gäller microglia, hjärnans egna immunceller.

Numera erkänns att microglia har en uppsjö med funktioner för vår utveckling, åldrande och hjärnans homeostasis. Och nu har man alltså stött på att DNA metylationen kan vara helt annorlunda i just dessa celler än hjärnan i övrigt. Sambandet mellan miljö och gener blir alltså allt mer komplicerat. Intressant så det förslår!

ONNEA TYÖSTÄ- PONNISTELU PALKITSEE ENEMMÄN KUIN JOUTILAIKUUS

Monet tarinat kertovat ihmisten alkaneen pohtia työn merkitystä ja määrää elämässään etenkin korona-aikana. Yhdysvalloissa jopa ennätyssuuri joukko ihmisiä on lopettanut tai lopettamassa työnsä ja etsinyt uutta tasapainoa työn ja vapaa-ajan välillä. Mutta millaista tasapainoa?

Ihmiset kokevat onnea eriasioista. Siinä missä nautintoihin perustuva onnen tavoittelut toimii toisille, toiset saavat onnen tunteen merkityksistä ja kolmannet vaikkapa elämyksistä, kokemuksista. Onnellisuuden lähde voi siis olla hedonistinen, eudaimooninen tai kokemuksellinen.

2021
15 000 VIEWS
500H (WATCH TIME)

Kokeissa on osoitettu, että vain harva valitsee vapaaehtoisen motivoimattoman aktiivisuuden. Pienikin aktiivisuus ja ponnistelu tuottaa kuitenkin selvästi enemmän mielihyvää kuin toimettomuus. Itseasiassa joidenkkin tutkimusten mukaan yli 5 tuntia päivässä toimettonuutta on useimmille liikaa eli sen jälkeen joutilaisuus ja rentoutuminen ei enää toimi. Voit jopa huonommin.

Tunne ja kokemus osaamisesta edistää hyvinvointia. Päämäärätietoinen tekeminen ja työskentely vahvistaa itsetuntoa sekä lisää uskoa kykyymme vaikuttaa ympäriovän maailmaan. Asioiden aikaansaaminen vahvistaa myös identiteettiämme. Tunnemme olomme päteviksi, kun saavutamme jotain.

**Maapallon musta laatikko -
tuomiopäivän tiedonkerääjä**

Tämä voi olla yksi selitys sille, miksi myös vapaa-ajasta on tullut tavoitteellista. Monet hakevat vapaa-ajaltaan kokemuksia ja haasteita, vaikka ajan voisi käyttää joutilaisuuteen – nautintoon eli hedonismiin. Vapaa-ajasta on tullut henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamista, edistymistä ja saavutusten keräämistä - eli se sisältää kaikenlaisia merkityksellisen eli eudaimonisen onnen piirteitä.

Hyvinvointitutkimuksissa on syntynyt uusi käsite onnellisuudesta: rikas ja monipuolin kokemuksellinen onni on "hyvän elämän" kolmas komponentti hedonisen ja eudaimonisen onnen lisäksi.

Vaikkakin; useissa maissa tehdystä kyselytutkimuksista on havaittu, että noin puolet ihmisiä arvostaa eniten hedonististä onnea, 25 prosenttia eudaimoonista onnea ja vain 10-15 prosenttia kokemuksellisuutta.

Millaista tasapainoa siis tavoitteleemme – mistä ja miten saamme rakentumaan onnen kolminaisuuden sekä työhön että vapaa-aikaan?

Miksi Wasa Innovation Center?

Wasa Innovation Center toimii osaltaan moottorina kehitykselle Pohjanmaalla. Kun havaitsemme ongelman, etsimme oikeat ihmiset ratkaisemaan sitä. Meillä on useita työryhmiä, jotka tarttuvat rohkeasti merkityksellisiin aiheisiin – usein uutta luoden. Emme kaipaa byrokratiaa, vaan pyrimme tehokkaaseen ja suoraan vaikutukseen. Herättelemme yhteiskunnallisia toimijoita ja aktivoimme ihmisiä mukaan havaitsemaan, ideoimaan ja korjaamaan puutteita.

Etsitkö merkitystä ja kokemuksia? Tule joukkoomme. Sinä olet Wasa Innovation Center.

[Katsi lisää: www.wic.fi](http://www.wic.fi)

TIEDEUUTISET, OSA 38

PLATSBASERADE BERÄTTELSER & BERÄTTELSER I PUBMILJÖ

Vad sägs om goda berättelser, kanske också en välsmakande öl i en trevlig miljö? Det kan bli verklighet men vi skulle behöva lite hjälp!

Den 20 mars arrangeras "Världsberättardagen" runt om i världen. Den kan se olika ut på olika platser men den röda tråden som genomsyrar alla arrangemang är berättelser, oftast olika berättelser men många är anknutna till ett kultur- och/eller ett naturarv. Alla bär vi på berättelser, fastän vi kanske inte tänker på det. Vissa har vi kanske läst oss till, andra kanske har förmedlats av tidigare generationer. Vi skapar också själva berättelser med det vi gör.

Kvarkenrådet EGTS är partner i ett internationellt projekt som heter "StoryTagging" där de övriga parterna kommer från Skottland, Nord-Irland, Västerbotten i Sverige och Arkangelsk i Ryssland. Med hjälp av bland annat platsbaserade berättelser vill projektet lyfta fram intressanta platser och produkter och till hjälp tar projektet vårt kultur- och naturarv. Det finns nämligen mycket att upptäcka i vår närmiljö som det går att bygga vidare på. Även företagsvärlden har börjat inse styrkan i berättelser och allt fler tar berättelser till hjälp för att till exempel marknadsföra sin plats eller produkt.

Tidigare generationer förmedlade genuina berättelser och kunskap till varandra när de satt runt en lägereld. Man kan därför kanske fråga sig var dagens moderna lägereldar finns? Svaret är fortsättningsvis där vi mäniskor träffas och umgås, idag till och med i sociala medier.

I bland annat Skottland finns starka traditioner av berättelser och publiv. Där har man förmedlat lokala berättelser

vidare till varandra under lätsammare former under lång tid. Kanske det här kunde vara något att prova på även i Österbotten? Åtminstone är det värt att testa. Så nu behöver vi din hjälp. Skriv ner en lokal berättelse, händelse, episod, skröna eller motsvarande som du gärna vill förmedla vidare. Det skall vara en rätt kort berättelse på 500 ord eller 3000 bokstäver (cirka en A4-sida). Om du hellre vill banda in din berättelse, så går det också bra med till exempel din mobiltelefon. Håll dig fortsättningsvis till det korta formuläret, på max 4 minuter. Du kan skicka in berättelser på svenska, finska, engelska, till och med på dialekt. Deadline för inskickade berättelser är februari månad. Berättelserna kan skickas till projektledare Ann-Sofi Backgren, ann-sofi.backgren@kvarken.org

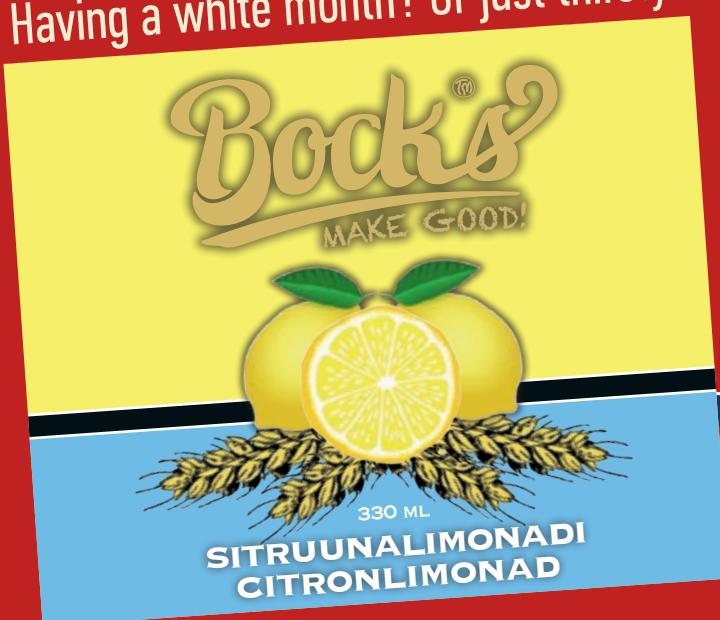
Tillsammans med Bock's Corner Village arrangerar projektet för första gången konceptet "Pubs & Local Stories", fredagen den 18 mars kl. 19. Detta koncept kan ses som ett kick-off event inför Världsberättardagen. Missa inte det! Mera information kommer längre fram men skriv gärna in tidpunkten redan nu i kalendern.

Välkommen med i den lokala berättelsens värld som även har en internationell prägel. Tillsammans dammar vi av gamla berättelser och skrönor och lyfter fram vårt intressanta och spännande kultur- och naturarv, både för oss själva och för andra.

Ann-Sofi Backgren

Projektledare "StoryTagging", Kvarkenrådet EGTS

Having a white month? Or just thirsty?

Check out our alcohol free range!
Enjoy ice-cold!

Bock's ALKOHOLITON OLUT and our malt based SITRUUNALIMONADI! All natural, isotonic and thirst-quenching!

Recommendation from the Brewmaster: Perfect for the sauna or after sport!

Welcome to our shop (open 12-18 tue-sat) or the grocery store next to you! Cheers and a see you at Bock's!

TIKANOJAS KONSTHEM

Tikanojas konsthem som är beläget i korsningen av Skolhusgatan och Hovrättsesplanaden i Vasa, byggdes 1862 av bröderna Kuorikoski, som hörde till en välkänd kyrkobyggarsläkt.

Det var kommerserådet Frithjof Tikanaja (1877 – 1964) som donerade sin konstsamling bestående av tusentals konstverk till Vasa stad.

Vasa stad grundade konsthjemmet 1951, där det numera ingår både finsk 1800-tals- och sekelskifteskonst.

Konsthjemmet är även känt för en internationell samling avfransk konst från 1800-talet och tidigt 1900-tal.

I det fina gådshuset på innergården har man även en del utställningar, främst sommartid.

Text och foto: Christian Nylund

304
Anne Salovaara-Kero
FÖR ATT DU ÄR VIKTIG.
KOSKA SINÄ OLET TÄRKEÄ.
SFP RKP

Annonsen betalar av Anne Salovaara-Kero

SINGER BERNINA[®]
EVA brother PFAFF
Husqvarna VIKING[®]

Myynti ja huolto
Försäljning och service

HALONEN Tammipiha-Ekgården
045 6566 659
www.halonen.com

CO-WORKING SPACES
AT WASA INNOVATION CENTER

WIC is a hub thriving
on discussions, problem solving,
and exchanging ideas.

JANNE PERTTU
050 473 4444,
janne.perttu@wic.fi

Sote-palvelut tulevat eniten meidän jokaisen iholle. Päättäjien iholla se tarkoittaa vastuullisuuden painetta.

Vastuullisuus on sana, joka on kovasti käytössä monissa eri asiayhteyksissä. Hyvä niin. Etenkin viime aikoina, se on liitetty kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen liittyviin aiheisiin. Vastuullisuuden vastakohta lienee vastuuttomuus, mutta uskon, että väliin mahtuu laaja harmaa vyöhyke. Se ei ole vain mustaa ja valkoista, sillä se sisältää monta eri ulottuvuutta. Vastuullisuus tarkoittaa meille jokaiselle erilaisia asioita, sillä se on vahvasti sidoksissa arvopohjaamme. Yksilön tai organisaation arvopohja määrittää toimia ja valintoja arviodessamme vastuullisuutta.

Joku kokee vastuullisuutta vaikkapa kierrättämällä, ajamalla sähköautolla, huolehtimalla lähimmäisistään, antamalla rahaa keräyksiin vähävaraisille tai yhteiskuntavaikuttajana toimien. Toinen henkilö ei ajattele arjessaan vastuullisuutta juuri lainkaan. Mitä se tarkoittaa sinulle? Tulevissa aluevaaleissa yksilö voi kantaa vastuunsa äänestämällä ja näin vaikuttaa omalla paikallaan. Organisaatiotasolla on tärkeää, että sen nimissä toimivat työntekijät ja päättäjät jakavat ja ymmärtävät yhteiset organisaation arvot, jotta ne voivat toimia kompassina tehtäessä vastuullisia valintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tulevan hyvinvoittialueen päättäjillä taloudellisen ja sosiaalisen vastuullisuuden paine on kova. Sosiaalista vastuuta tulee kantaa henkilöstön, kaikkien palveluja käyttävien ihmisten, sote-yritysten ja järjestöjen osalta. Kaikki palvelujen tuottajat on otettava tasapuolisesti mukaan kehittämään palveluverkostoa. Ketään toimijaa ei saa syrjiä ja alueen asukkaiden on saatava tasapuolista kohtelua eri palvelutarpeissa. Ihmisiä ei saisi roikottaa jonoissa elämätilanteiden ja sairauksien pahentuessa. Henkilöstön jaksaminen ja työntajamielikuvan kehittäminen konkreettisin teoin on nostettava keskiöön. Palvelukokemus syntyy ihmiseltä ihmiselle.

Meiltä jokaiselta verovaroin kerätyt yhteiset varat on saatava entistä paremmin riittämään palvelujen tuottamiseksi. Pohjanmaan hyvinvoittialueen yksi kirjatuista arvoista on eteenpäin katsova. Tämä velvoittaa jokaista valittua päättäjää rakentamaan uudenlaista palvelujen kokonaisuutta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. On ymmärrettävä vastuu tehtävästä, jossa tulee hyväksyä muutos ja etsiä uusia mahdollisuuksia.

Alueella on iso vastuu taloudesta ja ihmistä. Hyvinvoittipalvelut eivät saa kärsiä huonosti hoidetun talouden vuoksi. On keksittävä uudenlaiset toimintatavat, prosesseja tulee hiomalla hioa ja pitää huoli alueen tärkeimmästä resurssista: henkilöstöstä. Vastuullinen varojen käyttö vaatii luovuutta. Tämä edellyttää voimakasta halua kokeilla uutta, tehdä asioita toisin ja löytää uusia yhteistyön muotoja.

Avoin yhtenäinen kustannuslaskentajärjestelmä loisi faktaa päättäjille hintojen vertailuun ja toiminnan suuntaamiseen, kun etsitään sitä parasta, laadukasta ja kustannustehokasta tapaa tuottaa palvelut. Päättäjät tarvitsevat avointa, kattavaa dataa päätöksenteon tueksi. Mielenkiintoista olisi saada myös numeerisen raportin rinnalle kuvausta uusista toimintamalleista, niiden kipukohdista ja onnistumisista. Nämä päästäisiin kiinni kehittämisen ytimeen. Vastuullinen hyvinvoittialueen valtuusto ottaa uuden luomisen ja uudistuksen johtamisen toiminnan keskiöön siten, että se huomioi ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun. Vastuu on iso, sillä sote-palvelut tulevat eniten meidän jokaisen iholle.

Katja Rajala

Pohjanmaan aluevaaliehdokas (kok.)

Vaasan kaupunginvaltuutettu ja hallituksen jäsen

Pohjanmaan hyvinvoittikuntayhtymän valtuoston jäsen

Yrittäjä, hallintotieteiden maisteri: sote-johtaminen

USKOMME TULEVAISUUTEEN

Korona on nyt meidän kaikkien tietoisuudessamme ihan koko ajan. Avaa minkä tahansa laitteen, joka paikasta puskee koronauutisia kyllästymiseen asti. Kaiken tämän negatiivisuuden keskellä kannattaa kuitenkin pysähtyä miettimään, mitä positiivisia asioita korona on tuonut elämäämme? Korona on pitkästä aikaa ensimmäinen asia, joka on saanut ihmiset pysähtymään ja miettimään elämän kulkua sekä laittamaan asiat tärkeysjärjestykseen. Pandemia hellittää joskus ja palaamme taas "normaaliiin" päiväjärjestykseen. Emme ehkä siihen normaaliiin, mikä oli ennen pandemiaa, mutta yhteiskunnan on pakko toimia, eikä lamaantua. Edelleen tarvitsemme talouskasvua, tuottavaa työtä ja ra-

kentamista. Usko parempaan huomiseen antaa motivaatiota uusille innovaatioille. Ehkä vaikeat ajat ovat joskus tarpeen herättämään meidät suomalaiset, jotta syntyy parempaa, kuten sodanjälkeinen aika osoitti.

"Älä koskaan anna hyvän kriisin mennä hukkaan", kerrotaan Britannian toisen maailmansodan aikaisen pääministerin, Winston Churchillin sanoneen. Tämä on totta! Olemme nyt ajassa, jolloin asioiden muuttaminen on helpompaa.

Korona on mullistanut monessa yrityksessä organisaation tavan tehdä työtä. Kun epidemia valtasi Suomen ja kaikki siihen kykenevät siirtyivät etätöihin, oli tiimeillä valtavasti opittavaa. Samaan aikaan tutustuttiin etätyökaluihin, rakennet-

tiin kotiin toimistotilaan ja opeteltiin pitämään yhteyttä tiimikavereihin sähköisesti. Vaikka etätyö herätti alkuun vastustustakin, harva kaipaa enää toimistolle ainakaan kokopäiväisesti. Tulevaisuudessa yhä useampi tiimi tekee osittain työtä myös kotitoimistolta tai laiturinnokasta – eihän asiantuntemus välttämättä vaadi kiinteää työpistettä.

Pandemia on myös antanut tilaa ajatella paikallisuutta. Kuinka voisimme kehittää Vaasaa ja Pohjanmaan rannikkoseutua paremmaksi? Itse rakennusalan ammattilaisena mietin tietenkin rakentamista.

Mansikkasaaren rakentaminen olisi nyt aika aloittaa 50 vuoden jahkaamisen jälkeen. Saataisiinko sitä Vaasalle oma "Manhattan"? Myös korkeampia rakennuksia kaivataan Vaasassa ja tähän haluaisin enemmän huomiota kaavoitusosastolla. Myös rantarakentaminen pitää saada käyntiin, etteivät pelkät pyörätiet valtaa rannikkoamme.

Meillä on todella kaunis ja arvokas saaristo, jota pitäisi hyödyntää enemmän asumisen ja matkailun näkökulmasta. Vaskiluodon leirintäalueen vuokrasopimus on kohta päätymässä ja uuden leirintäalueen paikkaa kannattaa nyt miettiä. Voisiko Raippaluodon sillan läheisyteen perustaa uusi leirintäalue, koska viime vuosina kotimaan matkailu on moninkertaistunut ja saaristomme maailmanperitöalueen kiinnostaa yhä enemmän?

Huimista ideoista voi joskus tulla totta. Esimerkiksi Merenkurkun siltahanke on saanut taas uutta tuulta alleen ja siitä voi muutaman vuoden jälkeen tulla todellisuutta. Jos yhdistäisimme siltapylonit ja tuulivoiman yhteen, voisi EU:n rahahanat myös aueta tälle projektille.

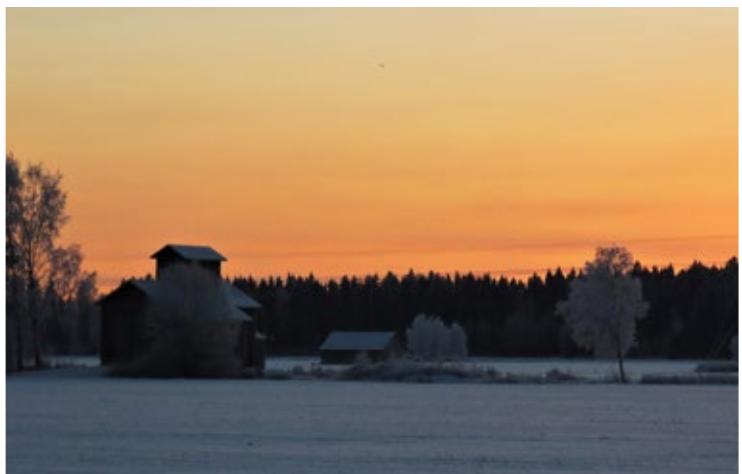
Tämä korona-aika on oiva tilaisuus miettiä uutta, koska pandemian poistuttua alkaa kiireisempi nousukauden aika. Teille nuorille, jotka aloittatte kaavoitusosastolla, kehottaisin tarttumaan uusiin ideoihin ja miettimään niitä nyt, kun siihen on enemmän aikaa. Tehdään yhdessä vaasanseudusta viihtyisämpä paikka asua ja elää.

Jukka Mäkinen

digialbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähetämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi

Vi publicerar varenda vecka våra läsares bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Gertrud Engman, Helsingby. "7 december."

Carola Seittu. "Fotade ett vackert pärlemormoln ovanför Södra Stadsfjärden den 17.12. Den var magisk."

Christian Nylund, Vasa. "Fint vinterväder 01.01.2022 vid Kaserntorget i Vasa."

Viktor Jokiaho.

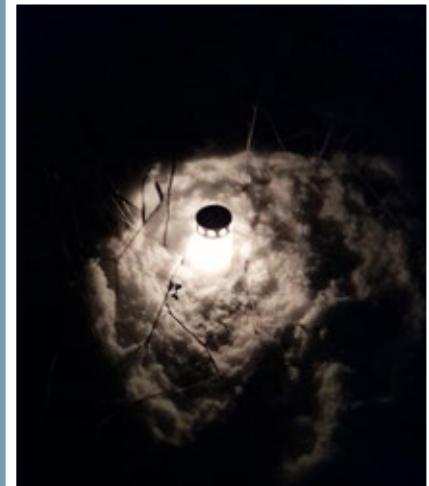
Esa Rönkä, Vaasa. "Myllyt aamuuringossa. Vain tuuli puuttuu."

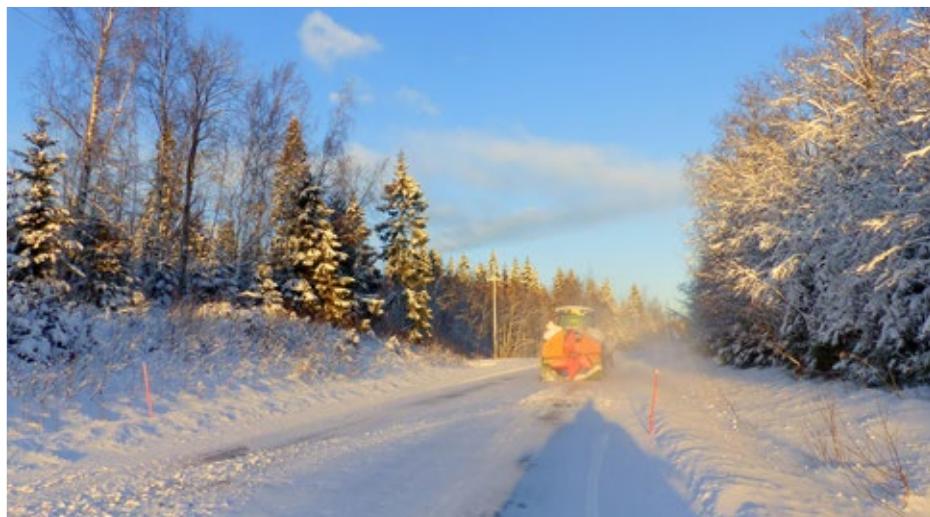
Maj-Stin Björklund. "Julmys i Seiplax."

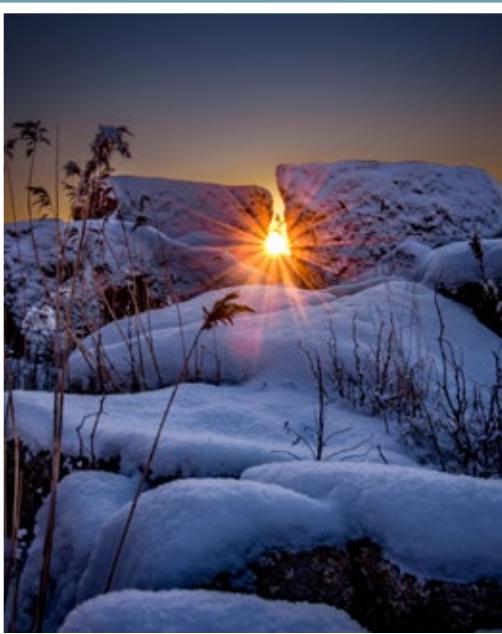
Cristina Mattsson, Vasa.

Leena Minkkinen. "Joulurauhan toivottus metsäneläimille Isoniemessä."

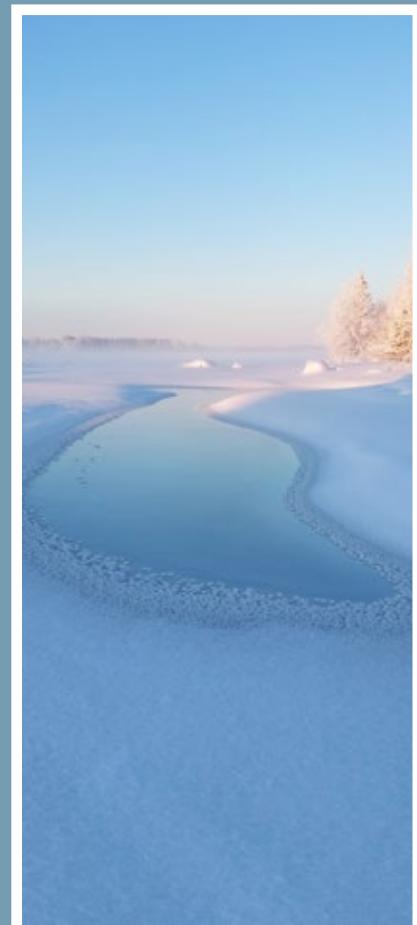
Matti Hietala, Vaasa. "Aurinkoa merenkurkussa, 6.1.2022, Vaasan seutu".

Torolf Vikars, Närpes. "Solnedgång mellan stenbumlingarna."

Anna-Marja Pensas. "Lumitaidetta".

Boris Berts. "Vär lax 27.12.2021. Kallt -21 grader."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007

mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobilisti. Kampanjlösningar – även mobila.
Ilmoitushinta tekstillä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/
spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media

COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print

COMMUNICATION CENTER

OBSERVATEUR

▲ "Pilkillä. No, onkos tullut kesä? 5.1.2022 Vaasa".

Observateur: Matti Hietala, Vaasa

▲ Joulun valot / Juleljus.
Observateur: Marianne
Gråbbil-Hakkola

▲ Kaupunki iltavalaisuksessa.

Observateur: Klaus Koivula

▲ Snart har vi utmärkt möjlighet, att röra på sig vid kanalen i Sunnanvik. Fint jobbat hittils.

Observateur: Heikki O. S. Hakala

▲ Den som rör sig i närheten av Gustavsborgs badstrand, kan säkert beundra denna enorma "snösvamp". Bilden är tagen 01.01.2022

Observateur: Christian Nylund, Vasa

▲ Lukeminien kannattaa aina.
Observateur: Esa Rönkä,
Vaasa

▲ Joulun värisävyjä!
Observateur: Anna-Marja Pensas

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtuma, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - joiakin jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaaa kohden, kerääntyy 1 pisti joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bock'sin kyläkauppaan.

Ta en bild och kommentera kort – max 100 tecken – en händelse, ett evenemang, en naturupplevelse, en konstruktion, ett fenomen, ett föremål, ett faktum, - något som med en bild kanske får engagemang till stånd. "Blogga" fram Österbotten!

Sänd bilden och texten per mejl till mega@upc.fi märkt "Observateur".

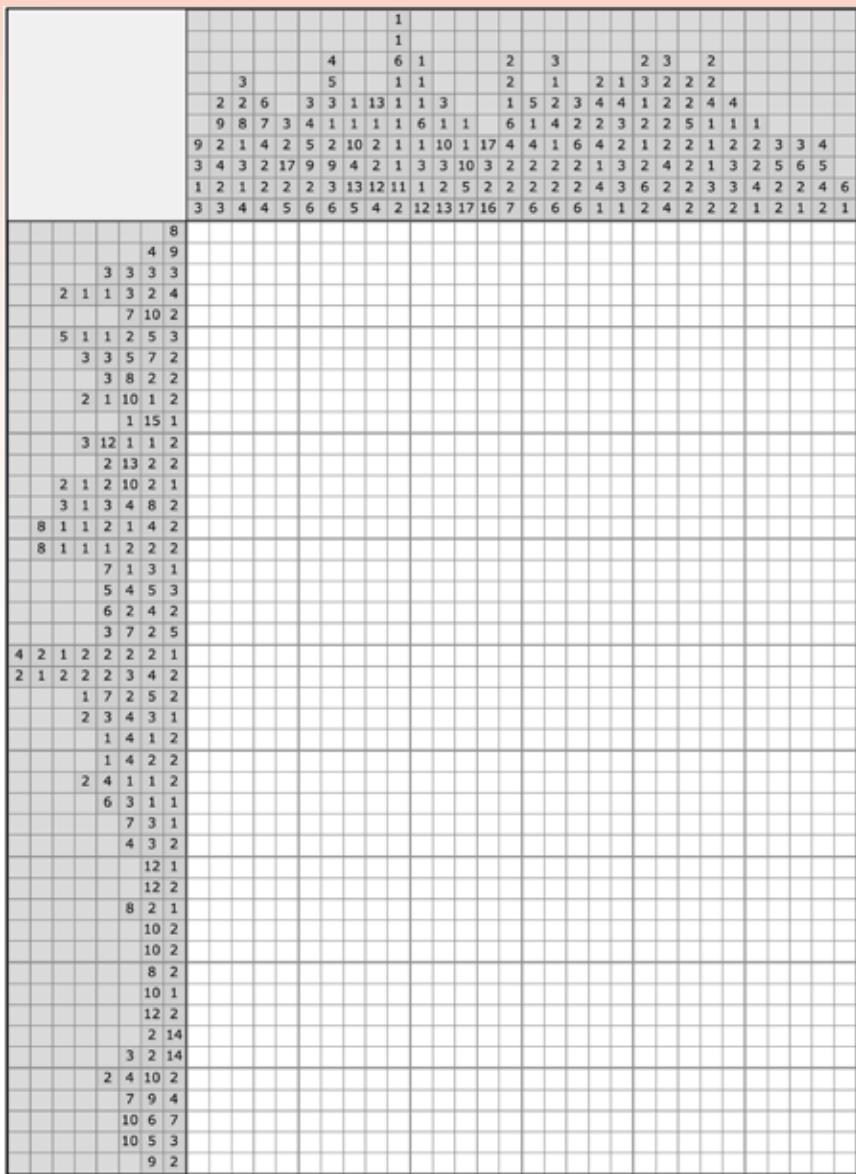
För varje publicerat bidrag genereras 1 poäng vilket motsvarar 1 euro. När 10 poäng samlats, får man ett presentkort värt 10 euro till Bock's bybutik.

SUDOKU - COMICS - JAPANESE PUZZLE

JAPANSKT BILDKRYSS

JAPANILAINEN RISTIKKO

SUDOKU

#1

6		4	7			
	2		1	5		
9	5	1		6		8
		2				7
5		4			3	1
	7				4	
	3		2		8	9 5
			8	3		1
			6	1		4

#2

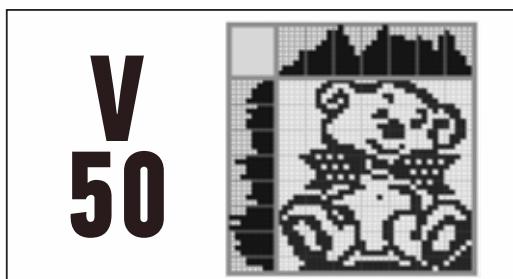
8		6		5		
			4			6
1		2		9	7	
			7	9	4	
9	7				1	4
6		8	1	3		
	5	8		9		6
1			2			
	4		5		2	

#3

1		9		6	4		
5		9					1
2	7				4		9
			3			2	7
			7	1	9		
6	5				2		
7		4				9	3
	2			5		4	
		4	7		2		6

ZITZ

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

BAZI & MAZI

RATKAISU / LÖSNING

#1

8	6	3	4	7	9	1	5	2
4	2	7	1	5	8	9	3	6
9	5	1	3	2	6	7	8	4
6	1	2	8	3	4	5	7	9
5	8	4	7	9	2	3	6	1

#2

9	8	2	6	3	7	5	1	4
5	7	3	9	4	1	2	8	6
4	1	6	2	5	8	9	7	3
8	2	1	7	9	4	6	3	5
3	9	7	5	6	2	1	4	8

#3

1	3	9	2	6	4	7	5	8
5	4	6	9	8	7	3	1	2
2	7	8	5	3	2	9	6	9
4	9	1	3	5	6	8	2	7
3	8	2	7	1	9	6	4	5

Bock's

BOCK'S Village SHOP & Café

Yrityslahjoja - Perheelle - Ystäville - Syntymäpäiväksi - Valmistujaisiin * Företagsgåvor - Åt familj och vänner - Till födelsedag och dimission

Juhlalahja Delux * Festgåva Delux

Juhlapäivälle - Kaunis sisustuselementti! * För fest tillfällen - vacker inredningsdetalj!

Sisältää: 750 ml Barrel Aged DoppelBock, 2 kpl tastingglasia, somisteltu kanisteri jossa 14 eri valoväri-vaihtoehtoa, kultainen Bock's logo kannessa. Pullon voi haluttaessa myöhemmmin vaihtaa toiseen. Ennakkovaustuote. Katso varaustiedot alla. Toimitusaika 2 viikkoa.

Innehåller: 750 ml Barrel Aged DoppelBock, 2 st tasting glas, dekorerad kanister med 14 olika färginställningar på bakgrundsljuset, Bock's logo i guld på framsidan. Flaskan kan senare bytas ut till annan valfri flaska. Förhandsbeställningsprodukt. Se beställningsuppgifter nedan. Leveranstid 2 veckor.

Juhlalahja Lux * Festgåva Lux

Juhlapäivälle - Kaunis sisustuselementti! * För fest tillfällen - vacker inredningsdetalj!

Sisältää: 750 ml Barrel Aged DoppelBock, koristeltu tulisammelin kultaisella Bock's logolla sammittajan etukannessa. Pullon voi haluttaessa myöhemmmin vaihtaa toiseen. Ennakkovaustuote. Toimitusaika 2 viikkoa. Katso varaustiedot alla.

Innehåller: 750 ml Barrel Aged DoppelBock, dekorerad eldsläckare med Bock's logo i guld på framsidan. Flaskan kan senare bytas ut till valfri flaska. Förhandsbeställningsprodukt. 2 veckors leveranstid. Se beställningsuppgifter nedan.

Red Army Beer

Osto tukee Sportin kannattajia! * Ett köp stöder Sports supportrar! Täyteläinen, meripihkan sävyinen lager. Täydellinen kotikatsomon olut! * Fyllig, bärnstensfärgad lager – perfekt för hemmapubliken!

3,50 e Bock's Kaupassa – I Bock's butik

Deal!

Red Army olukori + 6 kpl nimikko-olutta = 30 e

Red Army ölkorg + 6 st sig-naturöl = 30 e

Nyt myös 12 pack puulaatikko saatavilla!

Nu även 12 pack tråkorg tillgänglig!

Lahjapakkuksia ja lahjapaketointia – kysy kassalta vaihtoehtoja!

Gåvopaket och gåvopaketering – fråga i kassan om alternativ!

Bekin Punainen - Signature Beer

Sportin oma olut – pelaajien nimikirjoituksella! Kaikilla pelaajilla oma pullo! * Sports egen öl med spelarnas signatur!

Var och en spelare har egen flaska!

Osto tukee Sport jäätkiekkojoukkuetta. * Ett köp stöder Sport ishockeylaget.

Saatavilla vain Bock's Kaupasta! Endast tillgänglig från Bock's butik!

3,95 e kpl/st

*Rajattu erä! Begränsat parti!

Lahjapakkuksia ja lahjapaketointia – kysy kassalta vaihtoehtoja! *Gåvopaket och gåvopaketering – fråga i kassan om alternativ!

Auki – Öppet ti-la/18 12-18

Yhteystiedot / kontakt: ira.mikkonen@bev.fi / 050 5053507